

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Egy hóra.
Negyedévre 3

Feladvó szerkesztő:
Dr. HEGBŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A házszabályrevízió parancs

Debrecen, szept. 13.

A koalíció tagjainak régi szokása, hogy minden alkalommal elmondják: miért ne obstruálhatnának ők is, holott ellenük obstruált a király.

Ezt jelentette ki többek között *Batthány* Tivadar gróf is a debreceni népgyűlésen. — Ezt a mondást mégis annyiban szokta egy kis változtatással mezébe öltöztetni, hogy néha a katonai vívmányokra, néha az önálló — bankra alkalmazza. Mindakét alkalmazásban sántít. A királynak nem kellett az ő katonai vívmányait megobstruálnia, mert hiszen azokat a paktumban maguk kikapcsolták. A bankot pedig pláne nem kellett a királynak megobstruálnia, mert maguk *Batthányék* gondoktól ráról, hogy a képviselőházuk ne hozzon róla határozatot, sőt memorandumban fölkinálkoztak bankterminus nélkül.

Tulajdonképpen roppant unalmas már ezerszer helyreállítani az igazságot azzal a mondással szemben is, hogy a király a koalícióval 1906-ban úgy állapodott meg, hogy előbb a választójog jön, a katonai kérdést pedig a népparlament fogja elintézni. Éppen megfordítva van. A koalíció 1906-ban a paktumban vállalta a létszámemelést és csak azután mint utolsó föladatot vállalta a választójog reformját. Ha *Batthány* gróf oly bátran vádolja a sajtót hazugsággal, hát bizony ille nék neki is a tények után nézni.

Abból a mondásból is elég volt, hogy a

munkapárt nem mondotta meg előre, milyen lesz a védőreform. Megmondta, hogy olyan lesz, mint a koalíció lett volna. Olyan, mint amilyent most *Batthány* védelmezne, ha — Lukács memorandumát történetesen elfogadja a király. A fődolog, hogy a Héderváry-kormány nem tagadta le, hanem bejelentette a védőreformot választás előtt. Ha a gróf ur feledékeny, figyelmeztetjük, hogy — ők ezt a kvótaemeléssel annak idején nem tették . . .

A részletek különben mellékesek. Ez a beszéd csak abban különbözik a többitől, hogy éles hangon foglalkozik egy esetleges házszabályrevízió lehetőségével. És erről ugyanazt mondja *Batthány*, amit egy bécsi lapban előzőleg megírt. Azt mondja, ha a kormány házszabályrevíziót csinál, akkor az házszabály-sértés és ami határozat ezen az alapon létrejön, azt ő nem fogja törvénynek tekinteni, hanem izgatni fog ellene és a hadsereg ellen, a melynek javára az a határozat szólna. Ime *Batthány* Tivadar gróf véres kardja a házszabályrevízió és a hadsereg ellen . . .

A gróf urnak természetesen megint nincs igaza. Főlöszölegesen dörgeti temperamentumos zivatarait. Ezeket! ugyan nem érdemes lelkesen feltűzelt hallgatóit — fölkelteni. Mert először is erőszakos házszabályrevízióra nem gondol senki. Másodsor pedig nem az lenne a házszabálysértés, ha az obstrukció lehetősége kiküszöböltetnék, hanem éppen az obstrukciós sértés a házszabályt. A képviselőház szabályainak az 1848-iki IV. t.-c. 10. szakasza adja meg a törvényes alapot. Ez a szakasz pedig azt mondja, hogy a törvényhozás háza

maguk készítenek maguknak szabályokat „a tanácskozáshoz szükséges csend és rend biztosítására.” A házszabály tehát csak annyiban törvényes, amennyiben ezt a célt, a tanácskozási rend biztosítását szolgálja. Törvényellenes a cél megakadályozása. Törvényes az akadályok elhárítása. Az olyan házszabály, mely nem a tanácskozás rendjét, hanem annak lehetetlenségét biztosítja, törvényellenes és megszüntetése nem erőszak lenne, hanem törvényes intézkedés. A törvény csak azokat védi, akik megtartják. Akik megszegik, azok más törvények, a büntetőtörvény — vagy az erkölcsi törvények sújtó ökle alá kerülnek. Azért pedig, mert valamely fennálló törvénnyel évtizedekig visszaéltek, ez a visszaélés nem lett jogszokássá. Az csak visszaélés maradt, melyet tünni törvényszegés és megszüntetni törvényes parancs. Az obstrukció a negyvennyolcas törvényen alapuló házszabályokkal való visszaélés. Lehetetlenné tette csak a törvény hatályát állítja helyre és így nem egyéb, mint a törvény végrehajtása. Mert a törvény nem az obstrukciónak, hanem a tanácskozásnak és határozatainak biztosítását követeli.

Konfliktus Tripolisz miatt. Berlintől táviratozák: Olaszország minden áron meg akarja szerezni Tripoliszt és az olasz kormány 60 millió lírát ajánlott fel a portának, ha elismeri az olasz protektorátust. Hir szerint Francia- és Oroszország támogatja követeléseit — Konstantinápolyban minisztertanács volt, mely elhatározta, hogy katonai kormányzót küld Tripoliszba.

Félreértés.

Irta: **R. Rónay Mária.**

Felhevülten — nem annyira a játéktól, mint inkább a szép asszony halk, de annál határozottabban hangzó ígéretétől — dobta le a zsakettjét és kezdett öltözködni.

Gondosan, mint egy primadonna, a ki a riválistól elhódított udvarlót várja magához, kínos válogatás közt, végre megállapodott nyakkendője színében, a kézelő gombok cserélésében.

Zsebkendőit illatosított, körmeit fényesítette. Idegeskedett, kapkodott. — Rendet akart csinálni és mindent felforgatott. — A minnek nem találta helyét, bedobta az inas szobájába.

Végre elkészült. A fantasztikus színű és alaku kis selyem párnákat — dőre asszonyoszyiek vallomásait — a heverőn elrendezte és zugó fejfel konstatalta, hogy rend van.

Cigarettára gyujtott, de csak félig szivta el. Nem izlett sehogy sem. Eldobta. Aztán csengetett az inasának és megparancsolta, hogy senkit be ne bocsásson. A fiú értelmesen intett és kiment.

Végig hevert a chaise-longunon, szemét lehunyta; így jobban esett a gondolkodás. Vigyázott, hogy a nyakkendője félre ne csuszson, haja lefésülve maradjon. Csodálkozott önmagán, hogy ilyen aprólékos dologra tud most figyelni. Lassan elkezdett ábrándozni.

Elégtételnek vette a sorstól, hogy végre meghódította azt az állhatatos, szép asszonyt és ma, most, nemsokára — ölelheti, csókolhatja. Mert eljön, el kell jönnie hozzá. Megígérte. — Eléggé vágyakozott a hosszú, unalmas nyáron át; míg a nő fürdőn volt és nem adott életjelt magáról.

Az asszony pedig, — az az „állhatatos”, míg a tenniszgrundtól lakásáig ért, lépésének páros voltától tette függővé — ballépését.

Azt mondotta magában: ha páratlan a szám hazáig, akkor nem megyek.

Számolta: egy, kettő három, — tizig és újra. Ahogy így háza kapujáig ért, elébe szaladt kicsi leánykája, átfogta szép mamája térdeit és összegyűrte kicsi ökleivel a játék alatt is gondosan őrzött fehér vászon szoknyáját. Hirtelen ellefejtette a számot a mama és lehajolt, hogy kis gyermekét megcsókolja.

A német leány mindjárt ujságolta: számolni tanult a babus. Babus kezdte: egy . . . kettő . . . három . . . négy. Most eszébe jutott a szép mamának a páros szám és a hozzá fűzött feltétel.

Babus számtani tudománya bonbonnal lesz jutalmazva, amit rögtön végrehajt. Engedélyt ad, hogy a kisasszony viheti a kicsit a cukrászdába.

Okos asszony; — mégis milyen babonás! — Kineveti önmagát; de már készülődik a találkára.

Igen! El fog menni; — el kell mennie!

Ugy érzi, hogy nagyon szereti azt a férfit és boldog akar lenni. Most nem gondol a kötelességeire, hirnevére; — még eszébe sem jut, hogy féljen a férjétől. Ő megy, — lesz, ami lesz!

Szive gyorsabban ver, keze egy kicsit reszket, míg a tükrök előtt rendező haját és látja arca szokatlan pirosságát.

— Ő is parfümözi magát, kezet mos, körmöt fényesít, kalapot tesz gyönyörű fejére, kezyüt huz és megy.

Rövid az út, bár épp elég a meggondolás idejére. De ő most nem gondol, hanem ész nélkül siet és majdnem rohanva ér a kapu alá, ahol a férfi lakik.

Aztán — látszólag nyugodtan — lassan számlálva a lépcsőfokot (mosolygott ostoba hóbortján) ment fel . . . fel két emeletet, míg a férfi lakásának ajtaja elé ért, ahol megütődve lát egy inasforma legényt, hihetlenül rövid szivarvéggel a szájában.

Ugy tett, mintha észre sem venné és egyenesen — bár reszkető térdekkel — tart az ajtó felé.

Az inas kiveszi bajusza alól a szivar-maradványt és minden köszönés nélkül csak ennyit mond:

— Nem lehet, — nem szabad, — gazdám parancsolta!

Az asszonnyal forog a világ. Szédül. Oda kell támaszkodnia a falhoz, hogy össze ne essék. Szégyenli magát az inas előtt és lassan, tántorogva lefelé indul.

Haza érve dühre változott szégyenérze-

Névszerinti és semmi más.

A képviselőház ülése.

A tegnapi egy beszédes nap után az ellenzék ma megint névszerinti szavazásokkal huzta ki az ülést, amivel Justhék a Kossuth-pártot akarták megbosszantani.

Parlamentari körökben ugyanis nem titok, hogy az ellenzék körében már nemcsak a választási reformra nézve térnek el a vélemények, hanem a legutóbbi napokban a véderőreform elleni harc taktikájára nézve is összekülönböztek. A Kossuth-párt ugyanis a közös vitarendező bizottságban több kísérletet tett arra nézve, hogy a névszerinti szavazások helyett a képviselőházban tulnyomóan érdemi vita folyjon. Ezt az álláspontot azonban a Justh-párti ellenzék miatt érvényre juttatni nem sikerült, nyilvánvalóan azért, mert a Justh-pártnak minden oka megvan arra, hogy az érvek harcától visszariadjon. Ujabbán a pártonkívüli 48-as ellenzékiek is elfordultak a Justh-párt taktikájától. Hogy pedig a néppárt támogatására a Justh-párt nem számíthat, bizonyítja az a feltűnést keltett esemény, hogy Zala megye közgyűlésén a néppárti tagok mintegy ötvenen az obstrukció ellen foglaltak állást.

Tudósításunk az ülés lefolyásáról a következő:

Kabós Ferenc alelnök fél tizenegy órakor nyitja meg a mai ülést.

Bemutat egy sereg feliratot, melyeknek hova utalása tekintetében az elnöki előterjesztéssel szemben Jaczkó Pál minden egyes esetben ellenindítványt terjeszt elő, melyekre nézve az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Az elnök ebben az értelemben intézkedik.

Az interpellációs könyv felolvasása után következtek napirend szerint a névszerinti szavazások, amelyek után a Ház áttért az interpellációkra.

Kun Béla előre megfontolt sajtóüldözést lát a Nap című újság ellen indított hajszában. A XX. század szegénye a 48-as sajtó-

te és a szó szoros értelmében: letépte magáról a ruhát.

Másnap — mintha a tegnapi nap kiesett volna számára az évből, — megjelent a játszóhelyen, mert bizton hitte, hogy a férfi nem lesz többé ott.

Csalódott! — ott volt! — Mikor meglátta az asszonyt, egyenesen elébe sietett, mint rendszeren szokta és míg a pályához ért, a férfi visszafojtott indulattal, majdnem durván, tele keserőséggel, tompított hangon kérdezte tőle, hogy miért hagyta várni, — hiába várni tegnap, miért ígerte és miért üz gunyt vele.

A nő először megütközve és értelmetlenül nézett a szemébe, aztán — egy szempillantás alatt mindent megértve: elkezdett kacagni és kacagott, hogy a köny kicsordult a szeméből.

A férfi azt hitte, hogy őt neveti ez az asszony, sarkon fordult és otthagya szó, köszönés nélkül. — Odahaza nyugodtan próbált utánagondolni az érthetetlen finálénak és majdnem tombolt dühében, mikor rájött, hogy mindennek ő az oka, no meg az értelmes személye körüli Jánosa.

Az asszony pedig visszanyert nyugalommal, mosolyogva magában, azon elmélkedett, hogy a boldog illúzióinak a megőléje a legkisebb véletlen: a nevetséges szituáció.

Csak az inas csodálkozott értelmetlenül, amikor gazdája egy előre nem sejtett pofonnal képen felejtette.

törvény elleni merénylet. (derütség a jobb oldalon.)

Mikosevits Kanut állandóan közbeszól, úgy, hogy elnöki rendre utasításban részesült.

Kun Béla előterjeszti interpellációját, a melyet kiadtak a miniszterelnöknek.

Györfy Gyula: A közös hadügyminiszter lemondásának körülményei tárgyában interpellálja a miniszterelnököt. Ismerteti ezen ügyben már régebben előterjesztett interpellációját és a miniszterelnöknek erre adott válaszát, mely szerint a miniszterelnök nem tudott semmit a hadügyminiszter lemondásának kulisszatitkai körül történtekről és minden kombinációt, mely ehez fűződött, mende-mondának nyilvánított. Azóta pedig a lemondás befejezett ténynyé vált és kiderült, hogy mindenki jobban volt informálva, mint a miniszterelnök.

Előterjeszti ezután interpellációját, melyet kiadtak a miniszterelnöknek.

Az elnök a napirend-javaslat előterjesztése után az ülést negyed 2 órakor beárta.

Az egyház bérpalotája.

A presbiterium ülése.

A debreceni református egyház presbiteriuma ma tartotta meg ülését, amelyen a bérpalotának fontos és régen huzódó ügyét intézték el a kölcsön végérvényes megszüntetésével. Még a vállalati munkák kiadása van hátra s így remélni lehet, hogy az építést annyi káros késedelem után végre meg lehet kezdeni és pedig még ez évben. — A mai gyűlésen a kölcsönre tett ajánlatok elfogadása fölött határozott a presbiterium, igen helyesen azt az álláspontot emelte érvényre, hogy az év közepén tett ajánlatot, amely a mai viszonyok közt elérhetetlenül kedvező, elfogadják, azzal az indívánnyal szemben, hogy halasztást kérjenek az ajánlatot tevő pénztintézetektől. Ez a halasztás azt is jelentette volna, hogy vízbe esett volna az építés terve hosszú időre, vagy pedig az építési kölcsönt olyan drága áron kellett volna megszerezni, hogy az kétségteljesen tette volna bérház jövedelmezőségét.

A presbiterium üléséről különben az alábbi részletes tudósítás számol be:

(A bérpalota nagykölcsöne.)

Délután négy órakor nyitotta meg az ülést Dicsőfi József lelkészelnök és Kovács József főgondnok.

Napirend előtt fölolvasta Somogyi Pál főjegyző Baltazár Dezső dr. püspöknek válaszában a presbiterium ama megkeresésére, hogy közölje, mikor foglalja el a lelkészi állást.

Baltazár Dezső dr. hálás köszönettel fogadja a meghívást s bejelenti, hogy lelkészi állását az év október 1-én foglalja el, be-köszöntő beszédét pedig, tekintettel a fölhalmozódott ügyekre, csak október hó 22-én tartja meg. Miután a presbiterium örvendetesen tudomásul vette a bejelentést, Somogyi Pál megkezdte a bérpalota ügyének ismertetését. Tudomásul vette a presbiterium, hogy az egyházmegyei közgyűlés október 5-én ül össze s akkor fogja jóváhagyni az 500000 koronás újabb kölcsön felvételére vonatkozó határozatot. Kimondta azután a presbiterium, hogy a Debreceni Első Takarékpénztár és Takarékszövetkezeti Egyesület ajánlatát, amely szerint hajlandók váltókkal szemben 200000—200000 korona kölcsönt adni, az Osztrák Magyar Bank mindenkor kamatlábánál egy és fél, illetve egy és negyed százalék kamattal mellett két évre, kiadták tárgyalás végett a gazdasági bizottságnak azzal, hogy az elnökség az építés megkezdhetése érdekében a pénzt vegye fel.

A két milliós nagy építkezési kölcsön ügyében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Jelzálog Hitelbank és a Hazai Első Takarékpénztár együttes aján-

latot tett szeptember 15-ig terjedő végső érvénnyel, amely szerint hajlandók a két milliós kölcsönt községi kölcsönből 96-os árfolyam, 4 és fél százalékos kamattal, összesen 5.3 százalék amortizációs törlesztésre ötven évre megadni. A gazdasági bizottság azt javasolta, hogy kérjenek 14 napi halasztást, hogy esetleg olcsóbb kölcsönt keressenek.

Zádor Lajos kir. tanácsos kijelentette, hogy az ajánlatot örömmel kell megragadni, mert annál olcsóbbat kapni nem lehet és a közel jövőben kilátás sincs arra, hogy kaphassanak. A pesti nagy bankok kartelben vannak, ezt az ajánlatot is csak az egyház iránti jóakarattal tették meg, mert ma már 95-ös árfolyamra adnak csak pénzt. Hosszasan és behatóan foglalkozott az ajánlat előnyeivel s rámutatott arra, hogy a bankok storno díjat sem követelnek, ha valamelyiküknél csinálják meg a konverziót, ami pedig a kartel megszűnésével azonnal be fog következni. Azután annyira megbecsülik az egyházat és emelik bornitását, hogy még be sem kebelezik a kölcsönt, a mivel szintén nagy összegű illetéket takarítanak meg az egyháznak. Ajánlja, hogy ne kérjenek halasztást, mert akkor a bankok nem tartják fenn ajánlataikat.

Ilyen értelemben szólalt fel Márton Imre, aki a határozati javaslatot is benyújtotta, Márk Endre udvari tanácsos, Kola János dr., Márton Kálmán, Fráter Imre és Kardos László és Kovács József főgondnok, aki körültekintésre intette a presbiteriumot.

Végül névszerinti szavazással, 36 szavazattal egyhanguan kimondta a presbiterium, hogy az ajánlatot elfogadják.

(Egyéb ügyek.)

Egyhanguan megválasztotta azután a presbiterium Boér Károly segédlelkészt második tanítói lelkésszé azzal, hogy köteles ellátni a homokkerti istentiszteleteket is.

Végül néhány gazdasági bizottsági jelentés és kérvény elintézése után az ülés este hat órakor véget ért.

A debreceni Vitális.

Hét rendőr egy betörő ellen.

A debreceni rendőrség ma egy veszedelmes betörőt fogott el, aki jól ismert alakja a debreceni rendőrség fogházának s aki ma erősen fenyegetőzött, hogy Debrecen Vitális Imréje lesz és kipusztít mindenkit, a ki utjába akad. A veszedelmes ember Juhász Sándor debreceni munkanélküli csavargó, aki vakmerő természetéről és nagy erejéről híres a betörő világban. — Juhász Sándor legujabb dolgai furcsa módon jutottak tudomására a rendőrségnek.

Tegnap éjszaka ugyanis letartóztattak egy Molnár Zsigmond nevű hajduböszörményi csavargót, akit a rendőrbíró már régebben kitiltott Debrecenből. A letartóztatott notórius tolvaj, akinél 145 korona készpénzt találtak. A vallatásnál azután elmondta Molnár, hogy a pénzt egy másik tolvajtól, Juhász Sándortól lopta el, aki viszont ezt a pénzt is valahol lopta.

Közben értesült a rendőrség, hogy Juhász Sándor egy külvárosi korcsmában iszik s mindenütt fenyegetőzik, hogy Vitális lesz belőle s mindenkit lelő. A rendőrség azonnal intézkedett, hogy Juhászt tartóztassák le, de mire a korcsmába érték a rendőrök, ahol Juhász Ivott, a Vitálisnak készülő betörő nem volt ott. Juhász ugyanis, a mikor már alaposan teleitta magát, elment a Bészler és Dávid-féle vaskereskedésbe és ott ötven koronáért egy fegyvert és több töltényt vásárolt. A fegyverrel azután kiment a Csige kert szőlőkbe, hogy megijesztesse az öt esetleg üldöző rendőröket. Hét

lövést tett, amikor észrevette őt a rendőr-
őrszem. De miután már sötét volt s a rend-
őr egyedül nem akarta megtámadni a nagy-
erejű fegyveres rablót, betelefonált a köz-
pontba, ahonnan Dobos József rendőrbiztos
öt legénnyel ment ki a csigekerti szőlőkre.
Akkorra már elhallgattak a lövések. — A
rendőrök ovatosan nyomultak előre s hosz-
szas keresés után megtalálták Juhászt az
egyik szőlőtől alva. Mellette feküdt a töl-
tött fegyver felvont ravaszszal. A rendőrök
rávetették magukat a betörőre, erős küz-
delem után megkötözték és így behozták a
rendőrségre.

Juhász itt hetykén viselkedett és a ná-
la volt pénz eredetére csak annyit mondott,
hogy egy szénbányában dolgozott és ott ke-
reste. Arra a közlésre, hogy Molnár Zsiga
lopta el a pénzt tőle, ezt mondta:

— Szégyellem, hogy egy betörőtől is
lopnak. És még hozzá egy másik tolvaj!

Juhászt a kihallgatás után bekísérték a
rendőrség fogházába. Ez az ember volt az,
aki ez év tavaszán öcsésével és két társá-
val feltörte a Dobos-pavillon jégvermét, on-
nan több hordó sört, sonkát, sajtot, szalá-
mit lopott, azokkal az erdő sürijébe huzó-
dott és ott evett-ivott a lopott holmiból. De
itt is elaludt s ekkor egyik társa meg-
lopta.

A presbiteriánus világszövetség Debrecenben.

Előkészületek a vendégek fogadására.

Pénteken délelőtt 11 óra 40 perckor —
Szatmár felől egy sereg vendég érkezik Deb-
recenbe: az egyetemes presbiteriánus vilá-
gszövetség képviselői Nagybritanniából, Kana-
dából és egy közülük Svájcából. A messze vil-
lágból jövő vendégek méltó fogadására nagy-
ban készül az egyházkerületünk, a város, a
debreceni református egyház és a főis-
kola.

Nagyjából már össze is állították a fogad-
tatás és ellátás programját, melyet teljes
részletességében holnap fogunk közleni.

A vendégeket a vasuti állomásonál *Degen-
feld* József gróf egyházkerületi főgondnok fo-
gadja angol nyelvű beszéddel. Utána a főis-
kolai énekkar éneklél el az angol himnuszt.

Az egyházkerület által a Royal-vendég-
lőben adandó ebéd után a kollégiumba men-
nek fel a vendégek, ahol *Csiky* Lajos mond an-
gol nyelvű imádságot, majd a vendégek közül
beszél néhány az ifjúsághoz s innen a diszte-
rembe mennek át, hol a kántus éneke után *Fe-
renczy* Gyula dr. akadémiai igazgató üdvözlő
magyarul a vendégeket, majd úrra *Csiky* La-
jos tart hozzájuk kissé hosszabb angol nyelvű
beszédet, melyben főként a kollégium jelen ál-
lapotát ismerteti. Beszédére néhány vendég
fog válaszolni és végül ismét a kántus énekel.
Este a vacsorát ugyancsak a Royal vendég-
lőben Debrecen városa adja.

Másnap, szombaton reggel 8 órára a
nagytemplomba mennek a vendégek, ahol K.
Tóth Kálmán lelkész mond magyar nyelvű
imádságot. Ezután az egyházi tanácsterembe
mennek át (közben valószínűleg lefényképez-
tetve magukat); itt *Dicsőfi* József lelkészelnök
üdvözlő öket magyar nyelven, megismertetvén
velük debreceni református egyházunk jelen
állását. Majd néhány egyházi épületet és in-
tézmenyt keresnek föl a vendégek, ugymint;
az új templomot, a felső leányiskolát s az is-
potály telepet. Ebédet e napon az egyház ad
a vendégeknek a már kétszer is említett ven-
dég-lőben.

Megjegyzendő, hogy a magyar beszédek

nek angolra és az angol beszédeknek magyar-
ra fordításáról tolmácsok utján történik megfe-
lelő gondoskodás.

A városi nyomda története.

Csiürös Ferenc dr. könyve.

Mély hálával és megilletődéssel köszönt-
jük Debrecen város nemes tanácsát s elismer-
réssel annak minden egyes tagját, mert az a
megértés, mellyel érdemesnek találta, hogy
kulturtörténelmünk egyik legjelentősebb erő-
forrása: a debreceni nyomda története meg-
írassék, azt mutatja, hogy ez a város ma is a
Huszár Gálok teremő lelkének a szárnyán
repül s amit *Kölcseri* Sámuel. „Arany Alma“
című munkája ajánlásában előírt, nem lett el-
röppenő szó, hanem az utódok vérében vált
létfenntartó szükséggé.

„A könyvnyomtató betűk, noha némák,
de mégis hangosabban kiálhatnak az Isten né-
pének füleiben a leghangosabban kiáltó tani-
tónál.“ — írja 1673-ban a néhai való bölcses-
séges, nagygyú Kölcseri Sámuel.

A kutató történetíró pedig magáll a mul-
tak pitvarában s amíg tekintetét megsárgult
felírások és kifakult írásközött végigjártat-
ja, dobban szívvél és feszült agyszállal veti
fel a kérdést, meddig haladtunk e ponttól s
vajon a századok homokórája nem volt e
szállóbb, mértföldtől röppenőbb, semmint az
utódok előrevágó, feltörekvő munkája — az
ősök tengernyi bölcsességétől?!

És itt megnyugvással lépünk a jubiláris
írás erős tollu, biztos szemű ítélőbírája mellé,
aki azazl vezeti be nagyművészettel és erős
gerinccel írott művét, hogy ha visszatekintünk
Háromszázötven éves multunkra, hatalmas
fejlődés rónaságát látjuk, melyen az utódok
békében és háboruban egyforma buzgalom-
mal és kitartással jutnak előre: a lelkiismeret-
szabadság és a felvilágosodás zászlá-
jával.

Ott látjuk az első könyvnyomtatót: *Hu-
szár* Gált, a tudós papot, a kálvini vallás üld-
özött menekültjét, aki Kassáról futtában —
1560-ban hozza magával az első debreceni
sajtót, hogy azon életet adjon a „magyar Kál-
vin“ *Méliusz* Péter legelső nyomtatott írá-
sának, az 1561-ben megjelent első vallásos
munkának, melyet Pál apostolnak a Colossa-
beliekhez intézett leveléről irt.

E perctől kezdve a debreceni nyomda —
munkája és a magyar kultúra fejlődése iker-
testvérek lettek s napjainkig, a Csiürös Fe-
renc dr. magas rőptű és mélyen szántó kul-
turtörténeti munkája eredetig egy mesgyén
tartanak.

Gál pap alatt a magyar kultúra csak az
első sarjadozó koráig ha eljutott. A betűvetés
mestersége nem nyuított egész falatot. A je-
les nyomtató is kezébe fogta a vándorbotot s
részint Kassára vágó lelkivonzalma, rész-
szint a jobb megélhetés után való vágya elhai-
totta Debrecen falai közül az első debreceni
nyomda letéteményesét. Nyomdáját azonban
visszahagyta s ezzel megvetette alapját és fej-
lődési termőágyát a ma: 350 éve fejlődő s
virágzó „Debrecen Városi Nyomda“-nak.

Gál pap után a nyomda a város birtoká-
ba került s a mennyiben az akkori idők vi-
szontagságai után ki lehetett tapogatni, házi
kezelésben állott s Török Mihály volt annak
a bérbevevője. Ő nyomtatta 1563-ban Károli
Gáspár gönci pap: „Két könyv minden or-
szágoknak és királyoknak jó és gonosz sze-
rencséjének okairól“ szóló munkáját is. —
mely a legpregnansabbul bizonyítja a debre-
ceni nyomda hire-nevét, hová a messze Gö-
mörből hozta munkáját a teljes magyar bib-
liának későbbi fordítója.

Ebben az évben került ki a debreceni
nyomdából *Méliusz* „Magyar prédikációk“-ja
is, mely termő bizonyosága annak a nagy ma-
gvar hitű életnek, mely Debrecen a reform-
máció egyik legerősebb védőbástyájává avat-
ta. De arról is nevezetes, hogy az volt a zelső
debreceni kiadvány, melynek címe nem pusztá
jelvényvel, hanem *képpel* is van díszítve.

Két évig aztán távol van Török Mihály,
ezalatt aligha nem szünetelt a nyomda, mikor
visszatér 1567-ben, kinyomatja a nevezetes
debreceni hitvallást, mely *Méliusz* tolla alól
került szintén s a „*Debreczenbe összevegyült
keresztyén prédikátoroknak igaz és szent írd-
szerint való vallások*.“ Ajánlja a munkát *Mé-
liusz* „a magyarországi jámbor és keresztyén
város népének, a kik Debrecenben, Szombat-
ban, Kassán és Váradon laknak“. Élénk bizo-
nyítóka ez annak a kulturfejlődésnek, mely
már azért termeli a könyvet, hogy a közszük
ségletét elégíthesse ki.

Az 1565-dik év a debreceni uttörő nyom-
dász történelmében az a csúcspont volt, —
mikor a magyar kiadványok *Európa-szerte*
nagyhirre és elismerésre tettek szert. *Hoff-
halter* Rafael az európai könyvnyomtatás vi-
lághírű mestere vette át akkor a debreceni
nyomda vezetését. — Lengyel származásu em-
ber volt, akit eredetileg Skrzetnokv-nak hiva-
tak. Hazájából a protestáns elvekhez való szta-
tása miatt kellett menekülnie. Itt működése
idejének legilletékesebb bizonyítóka *Méliusz*
munkája, a „*Sámuel és a Királyok könyve*“-
nek fordítása és egy szokatlanul díszes kiad-
vány *Verböczy* „*Tripartitum*“-ának magyar
fordítása. Az unitaris hithez való szítása azon-
ban Erdélybe vonzza, itt hagyja a dicsősége-
sen fellendült debreceni nyomdász mesterséget
s *Méliusz* annyira meggyűlöli, hogy még ha-
lála után sem békél meg vele s egyik művé-
ben „*Rosshalter*“-nek nevezi el.

Vele aláhanyatlott a debreceni nyomdász
mesterség hire-neve, *Komlós* András inkább
csak jobbfele műkedvelő volt, nagy kár, mert
az ő működésére igen sok értékes magyar
munka kiadása esik s *Bod Péter* feliegyezése
szerint Ilosvay: „*Toldi Miklós*“ is az ő keze
alól került ki először.

Komlós András halála után 1577-ben már
Hoffhalter Rudolf a nagy *Hoffhalter* Rafaelia
áll a városi nyomda élére. Képzett, tanult
nyomdász, aki ismét magas tőkélvire emeli
a debreceni nyomda színvonalát. Keze alól
került ki az első magyar számtani kézi-
könyv.

Utánna Csáktornyai János neve szerepel
1588—89-ig. Ő nyomatta az első debreceni
napárt, melyet atájban „*csizió*“-nak neveztek
s ehhez „*adattatott az világ teremtésétől fog-
ván való rövid Chronica*“.

A XVII. század háborus viszonyai nem
voltak kedvezők a könyvnyomtatás fejlődé-
sére. Lipsiai Rheda Pál alatt mégis hatalmas
lendületet vett a debreceni városi nyomda. —
Könyvei a legszebb termékei a magyar nyom-
daiparnak. Ő kezdte meg a gyászversek és
gyászbeszéd kiadását.

Vinczér Györgynek kell még néhány sort
szentelnünk. Ez ugyan mint könyvnyomtató,
nem tartozott a legtökéletesebbek közé, de oly
időben élt, amikor minden betűnek mázsányi
sulva volt s a szabadság mozgalom tüze átvil-
lágította az országot. A debreceni officinában
jelent meg először. (1703) *Rákóczi* Imádsága
s a fejedelem hires Manifestuma: „*Nemzetünk
nek s édes hazánknek a Német Nemzet ke-
gvetlen uralkodása alatt lett hallatlan meg-
nyomorításáru, maga Méltóságos Szemé-
lyének nagy méltatlan szenvedéséről, és az
Ausztriai Ház erőszakoskodása alól való fel-
badulásért fogott Magyar fegyverek ártatlan-
ságáru*“ (1704.) Ez utóbbi kiadvány a hely
és nyomda megjelölése nélkül jelent meg, de
a betűi és a kiállítása teliesen azonosak az
Imádságával.

Harbeville labancai aztán a kurucok el-
vonulása után feldúlták a debreceni nyomdát
s a betűkből golyót öntöttek s mint *Csiürös* Fe-
renc dr. írja „*ugyanazok a betűk, melyek ta-
lán, a Rákóczi manifestuma panaszait segí-
tették világgá hirdetni, azután kuruc vezére-
ket roncsoltak halálra*“.

Majd a XVIII. század negyvenes éveiben
újra berendezik s az udvari kamarilla és a kat-
holikus klérus fondorkodása ellenére fenntar-
totta az áldozatkészség és kultúra iránti sze-
retet, mely ma 350 év mulva ünnepre gyűlek-
szik, hogy ország-világnak adja tudtul, milyen

Reichmann

harisnya különlegességeit tekintse meg! — Női flór harisnya 90
fill.-től, ajour 95 fill.-től, selyem különlegességek. Gyermekek patent és
flór harisnyákban nagy választék. Piacz-u. 85. Royal szállodával szemben

nagyszerű küzdelmeken jutott át ez a város, míg a mai reményteljes fejlődését elérhette!

Csűrös Ferenc dr. az ő nagytudását és fáradhatatlan lelkét öntötte ebbe a könyvbe, mely kulturtörténelmünk egyik legbecesebb példánya lett. — Külön értekezést lehetne írni az ő káprázatos, tüde irányáról, eleven, színes előadó modoráról s arról a fegyvelmezett íté-főképességről, mellyel a sok történelmi ut- vesztőből biztos szemmel kikerült.

Gy. Zs.

A karkötő és egy szőke női fej.

Az áruló szerelmes levél.

A régi romantikus iskolában a hős, ha valami nagy veszteség vagy bánat nyomta a szívét, rendszerint elbujdosott a nagyvilágba. Mikor azután két-három országon keresztül-kasul járt s már a híré is eltemeték, váratlanul hazatoppant s a karjába zárta a boldogságát.

Ez a kép elevenedik meg előttünk, mikor az alábbi esetet tollhegyre vesszük.

Még július hó végén történt, hogy Nyiri Ernő dr. ügyvéd lakásából eltűnt egy arany karsat, három darab fénylő, tüzes briliánsal. Keresték, kutatták szerteszét, megmozdult valamennyi rendőr és polgári biztos, még a csatornákat is átkutatták, a nélkül, hogy valami eredményt értek volna el.

Már régen el is felejtették a színét-fényét s napirendre tért felette sajtó és rendőrség, mikor távol messzeségből, tul a Kárpátokból, a Czenk-hegynek lábából, Brassó városából egy összegyűrt levél érkezett a debreceni rendőrséghez.

Azt hisszük, nem követünk el indískreciót, ha tartalmát ideiktatjuk:

Édes, Drága Apukám!

... Most pedig egy titkot közlök veled. Találtam egy remek karéket a városháza lépcsője alatt s nem tudom, mit csináljak vele. Azt hiszem, jó lesz a kisleányunknak...

Margit.

Ez a levél Debrecenben kelt s egy városi rendőr Brassóban találta, jobb olvasmány híjján pedig unalmában elolvasta. A brassói rendőrkapitány pedig, miután szintén megélvezte, elég érdekesnek találta, hogy elküldje debreceni kollégájának. Így került ismét másorra a cimben ismertett karsat.

Nosza lett menten új mozgósítás a kapitányságon. Jöjjön el Margit, aki gyanus és anya, mind. És jött sorra, rendre valahány, de a karsat csak nem akart előkerülni.

Végre a rendőrkapitányság megidézte a kárvallottat: dr. Nyiri Ernő ügyvédet is, akit szintén beavatott a levélke titkaiba. És ekkor — uramfia — megelevenedett a romantikus mese — előkerült a fentidézett szőke női fej.

Sápadt arca ábrándosan fordult az ügyvéd tekintete felé s buzavirág szeméit ártatlanul emelte fel a varrógépről, akár csak abban az időben, mikor a szóban forgó karsat oly váratlanul és visszaidézhetetlenül eltűnt a lakásból.

— Hopp! — mondta a károsult — hisz ez ő, a mi szőke feji, ártatlan és becsületes Margitunk. S lett ismét fürgeség a rendőrségen, ahol az ügyes és ötletes Szóts rend-

őrbiztos kezdett beszélgetni a hirtelen előállított X. Margittal.

— Ártatlan vagyok! — mondta Margit, a „szőke női fej“.

— Én pedig kegyetlen leszek, — mondta az ötletes Szóts — és ha azonnal elő nem adja a karsatot, letartóztatom!...

Erre aztán öszeszorult X. Margit szive, belebizsergett lelkébe az ijedség s vallott, mint a parancsolat. Meglett a karsat egy kő híján, melyet a gyermek „örökségéből“ elköltött a szőke női fej bájós tulajdonosa.

Azonban megígérte, hogy az okozott kárt legközelebb — legépeli. Amiről azonban dr. Nyiri Ernőék a megkerült karsat ellenében, — érthető okokból, — lemondattak.

Ez volt a „Karsat és egy szőke női fej“ c. romantikus história nem is egészen romantikus története.

Orfeum Debrecenben,

vagy

amit nem szabad.

Intervju egy szabályrendeletéről.

Tegnapi számunkban részletesen ismertettük azt a javaslatot, mely az orfeumok és más mulatóhelyek működésének reformálásáról szól s mely lehetővé teszi, hogy ezentul az emberek ott szórakozzanak, ahol azt legjobbnak találják.

Azonban tömegesen érkeznek hozzánk kérdezősködések a javaslat szellemét illetőleg. Szerkesztőségünk kiküldte egyik munkatársunkat, aki magától a tervezet szerzőjétől a következő felvilágosítást kapta:

— A javaslat szelleme a haladás törvényeinek természetszerű érvényesülése. Azt akartuk, hogy a debreceni közönség is kapjon egy intim, fesztelen helyiséget, ahol a könnyed Muzsa pajzán, csapongó kedvében lehesen része.

— Természetesen, mindent megtettünk, hogy az interior meleg és fesztelen legyen, éppen ezért megtiltottuk, hogy a helyiségben bárki is szabadon érvényesíthesse a maga temperamentumát. Ez különben csak a mulató jönevét veszélyeztethetné, mert komoly családapák ártatlan leányaikkal nem szívesen járnának oda.

— Természetes, hogy az erkölcsi szempontok indítottak bennünket akkor is, amikor a mulató hölgyeinek megtiltottuk, hogy előadás után a nézőtérre jelen lehessenek. Ezen rendelkezésünk kijátszásának meggátolására a belépni szándékozó hölgyek részére rendőri igazolványt adunk ki, melyet már 14 nappal előbb köteles megváltani az illető. Nehogy egyesek a mulató hölgyeit saját hozzátartozóikként becsempészhessek.

— A női tagok csakis étkezés céljából tartózkodhatnak előadás bevégezte után a helyiségben. Innok rendőrileg tiltva van. Kivéve, ha az illető rosszul lenne, mely esetben a rendőrorvos receptjére destillált viz szolgáltatható ki nekik. Természetesen oly adagban, mely a művésznek temperamentumát duhajkodásra nem izzgatja.

— Tilos azonban a kis huncutoknak a vendégek asztalához ülni s ha a mulató telve találna lenni, más vendéglőbe kell fáradniok.

— Tilos hangosan mulatni. Legfeljebb a „Csak lassan-lassan, altasd el a szívem“ kezdetű dalt szabad dudolniok.

Azzal a módosítással, hogy „szivem“ helyett a „szüne“ kitélt helyettesítik. — Mely

ihletett csengésénél fogva jobban megfelel az orfeumok és mulatók erkölcsös célzatának.

— Tilos a vendégeket költsékesre csábitani. Ha a művésznők mulatni akarnak, tartoznak fizetni a vendégek cecheit is.

— Molett művésznők még étkezés szempontjából sem bocsájthatók be, mert ez a férfinepet nemcsak ingerli, de veszedelmes gerjedelmekre is csábithatja, — ez pedig szabályrendeletileg szintén tiltva van.

— Ezzel szemben a szabályrendelet a lehető legliberálisabb s a hangulat emelésére megengedi előadás után egy az orgona, mint a fagott és a bombardon használatát, még — nőtagok által is.

— Mindezekkel az intézkedésekkel természetesen az orfeumok és mulatók — anyagi fellendülését kívánjuk szolgálni s boldogulását elősegíteni.

Eddig az intervju. Nekünk mi hozzáadni valónk sincs. Aki a hivatalos körök nemes intencióját ismeri, teljes megnyugvással fogadhatja a praktikus és e téren valóban önálló intézkedés termő gondolatmenetét.

Conferencier.

A tékozlás hajótöröttje.

Gyujtogató férj.

A falu első legénye volt Hajdudorogon Legoda Sándor. Tagbaszakadt, izmos hajdu legény. A kezében mélyebben szántott az eke szemében tüzesebben lobogott az élet, mint a falu többi katonának termett férfiában.

Bele is szerelmeskedett rögtön a szép Tuka Juliánna, akinek azonkívül, hogy rengő a csipője, kackiás a járása, több hold ingatlan járandósága is volt. Nem álta hát utiát mi sem a fiatalok boldogságának. Az anvakönyvezető beirta őket a házassulandók közé s mire a harmadszori meghirdetés letelett, beiktatta a házastársak névlegzékébe. A pap pedig rájuk adta a teremtő áldását.

Jól is ment a soruk, termett a tarlójuk a ház magtár-gyujtóje soha ki nem apadt. A faifenntartás áldása pedig már az első esztendőben utódokkal kötötte szorosabbra a szerelemben fogant frigvet. Jött utána más is: s öt gyermek görgvőző szája, nvult hamarosan san a betevő falat után.

Áldás a magyar ember házánál a gyermek — mondja a példaszó. Mindiárt erősebb lesz az eke városa, ha a tulajdon vére fogja az ostort, vezeti a kötőféket. Van akire pazarolja az örömet, megossza vele a bánatos pillantását. A munka ereje pedig eredményesebbé válik, mert több száznak több kenyérré van szükség. Még a legkönyvelműbb ember is megtalálja a maga esztét, ha szaporodik a család. Legoda Sándor az övét csak elvesztette.

Egy idő óta sehogy sem izlett neki a munka. Kapa, kasza kerülő lett, lomha, korcsma járogató. Felesége és anvósa hiába kérlelte, hogy térjen a jó utra, két kezével könnyelműen szórta a pénzt. Elment a kicsiny jószág után való jövedelem és sokszor a készre került a sor. A felesége hozományja kezdett fogyatkozni.

Hiába volt a jó szó, hiába a szeretetteljes intelem. Legoda Sándor nem akart visszafordulni. A tékozlás ördöge bujt bele, csak haladt tovább a lejtőn lefele. A házi béke felbomlott, napos volt náluk a csetepaté s az ártatlan apróságok szemébe az a megnemértő fájdalom lopózott, ami a megriadt madárfiókák fészkeiből szokott előtörni. Amig csak a Tuka Juliánna anyja talpára nem állt s az anya tekintélyével akart a leánya boldogságában rendet teremteni. Hiába!

„A vót a hajótöréstől megmenteni nem lehetett, kemény koponyáját már megfeküdte a romlás nyavalyája: visszatérni nem tudott. A mult napokban megint duhai kedvében volt s pénzt követelt az asszonytól. Ez az édes anyjához menekült a részeg ember elől.“

aki — hiába kérelték, — nem akart engedni.

— Nem adtok — mondta delliriumában — hát majd teszek róla, ne is legyek miből.

Azzal kiment a házból s pár perc múlva már lángott fogott a boglyába rakott szalma, az évi termés keserves vereitékkel szerzett hozadék. Még szerencse, hogy idején észrevették és a szomszédok segélyével sikerült eloltani.

Legoda Sándor azonban csak nem tért meg, nem szállt magába s hamarosan a falu réme lett. Tegnap ismét felgyújtotta a felesége és anyósa tulajdonát képező boglyakazlat.

Erre aztán a hajdudorogi csendőrség elfogta s a debreceni kir. ügyészség utasítására letartóztatta.

Az egykori délceg legény önértetéből ma csak a dacosság maradt, erejéből és izmából az ital bomlasztó mérge kivette a rugalmasságot, szeméből az élet tüzét. A jó mód ha jótöröttje lett, a tékozlás romboló ösztöne a börtön küszöbére vitte. Gyujtogatás miatt megindult ellene a megtorló eljárást.

Debrecen védekezése a kolera ellen.

A főkapitány egészségügyi rendeletei.

Hetek óta hangzanak hírek a fővárosból, hogy a kolera gyanus betegek száma szaporodik s egyben mindjobban megerősítést nyer az a hír, hogy az ázsiai kolera behurcolták a fővárosba, ahol egymásután szedi áldozatait.

Ez indította Tüdös Kálmán főorvost és Rostás István főkapitányt arra, hogy a közegészségügy és a köztisztaság érdekében rendszabályokat készítsenek és léptessenek életbe, amivel a lakosságot is figyelmeztessék a szükséges óvakodásra és az ilyen alkalomkor olyannyira fontos tisztaságra. A főkapitány és a főorvos hetek óta tanácskoznak e rendszabályokon, amelyeket végre most állapítottak meg s falragaszokon teszik közzé, egyúttal azonban sok ezer példányban kinyomatva a házakhoz is kihordatják.

Arendelet, amely még nem az általános közegészségügyi reformokat tartalmazza, felsorolja mindazokat a tennivalókat, amelyek a kolera elleni védekezéshez szükségesek. Elrendeli a főkapitány, hogy minden háznál az ürsekeket ki kell tisztítani s minden nap mésszel fertőtleníteni, egyekben fentartja a rendelet mindama utasításokat, amelyeket a rendőrség tavaly adott ki a kolera elleni védekezésre vonatkozó belügyminiszteri rendelet alapján. A kihágások elkövetőivel, azokkal szemben, akik a rendelet végrehajtása körül mulasztásokat követnek el, olyan erélyességgel fog eljárni a rendőrség, mint tavaly, amikor egymásután büntette meg a mulasztó, vagy a köztisztaság és közegészség ellen vétő háztulajdonosokat. E rendeletek végrehajtását különös szigorúsággal és nagy eréllyel fogják ellenőrizni.

A rendeletben felszólítja, a főkapitány a helyi vasut igazgatóságát, hogy a vágányok közeinek csutakoltatásától tartózkodjék, mert ez nagy port ver fel, hanem a tisztogatást az erre a célra készült lapáttal végeztesse. Figyelmezteti az összes szállótulajdonosokat és mindazokat, akik utasoknak szállást adnak, hogy a kolera gyanus egyéneket, vagy azokat, akik fertőzött vidékekről érkeztek, azonnal jelentsek be a

rendőrségnek. A vasuti rendőrséget a főkapitány permanenciába helyezte s a rendőrség most megfigyeli az utasokat. A főkapitány felkérte az üzletvezetőséget is, hogy utasítsa a vasuti hivatalokat és közegeket, hogy értesítsék minden gyanus körülményről a rendőrséget.

H. Kiss József rendőrfogalmazó a főorvosal minden délután megvizsgálja a nyilvános helyiségeket s az ott talált állapotokról jelentést tesz. Megkereste a rendőrfőkapitányt a mérnöki hivatal, hogy a locsolást intenzívebben végeztesse. Utasította az utcseprőt és az utkaparót, hogy az utcsepréseket ellenőrizze. Zoltán Hermann köztisztasági vállalkozót fokozott büntetés terhe alatt kötelezte, hogy a szemetet az utcákról hordassa el. Az összes mezőrendőrségi és polgári biztosok utasítást nyertek, hogy kerületük köztisztaságát állandóan megfigyeljék, a házakat járják be, vizsgálják meg. — Barna Tibor rendőrfelügyelő parancsban utasította ugyanerre a rendőrségre s utasította arra is, hogy a seprésre vigyázzanak.

A főkapitány előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az utcseprők számát huszszal emelje. Utasította a csatornázási vállalkozót, hogy a visszamaradt kő és föld dombokat hordassa el, a munkások névjegyzékét mindig pontosan mutassa be a rendőrségnek, amelynek részéről maga Rostás István főkapitány a főorvossal a munkások lakásán vizsgálatot fog tartani. Elrendelte a főkapitány, hogy a Debreceni Első Takarékpénztár épülete elől is a kő és malterhulladékokat hordassák el. A közbiztonság vizsgálót tartott s az ott talált állapotokról és teendő intézkedésekről jelentést tett és utasította a mezőrendőrkapitányságot, hogy úgy a vágóhidat, mint a béltisztító telepet szigorú ellenőrzés alatt tartsa.

A rendeletek és intézkedések megtartását maga Rostás István főkapitány ellenőrzi s amelyik közegre az egészségügyi raziák alkalmával mulasztás bizonyosodik be, az ellen a legszigorúbban fognak eljárni és fegyelmit indítani ellene.

A régi csapatszállókban megfigyelő helyeket létesítenek.

HIREK

— **Kiss Ferenc esperesi beiktatása.** Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye új esperesének, Kiss Ferencnek beiktatását folyó hó 15-ről, a presbiterianusok világszövetségének aznap debreceni látogatása és az ezzel kapcsolatos ünnepek, gyűlések miatt folyó hó 27-ére halasztották.

— **Schönaich utóda.** Bécsből táviratozzák: A király ma aláírta Auffenberg hadtestparancsnok hadügyminiszterre való kinevezését. Az új miniszter még e héten Bécsbe megy, hogy bemutatkozzék a királynak.

— **Szatmárvármegye az obstrukció ellen.** Nagykárolyból jelentik: Szatmárvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen tárgyalta az állandó választmány ama javaslatát, hogy a közgyűlés Versec városának az obstrukciót elítélő feliratát fogadja el és hasonló értelemben írjon fel a képviselő-

lőházhoz. A közgyűlésen Csaba Adorján főispán megnyitó beszéde után Ilosvay Aladár alispán azt indítványozta, hogy térjenek napirendre az átírat fölött. A megindult hosszasan vita után végre 169 szavazattal 76 ellenében a közgyűlés elfogadta Versec város átíratát, kimondta, hogy az obstrukciót elítéli és ilyen értelemben fölír a képviselőházhoz.

— **A bányai ev. egyházkerület közgyűlése.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A bányai ágostai hitv. ev. egyházkerület rendezte évi közgyűlése ma kezdődött meg a Deák-téri evangélikus elemi iskola dísztermében. A közgyűlést délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg Scholtz Gusztáv kerületi püspök, mint világi elnök, Csipkay Károly közigazgatási bíró ült az elnöki emelvényen. A közgyűlés elején Scholtz Gusztáv illetődött szavakkal jelentette be, hogy az egyházkerület felügyelője, Zsilinszky Mihály előrehaladott korára való tekintettel lemond felügyelői tisztéről. Annyira meghat kerületi felügyelőnk lemondása — ugyan a püspök — hogy nem is tudom e percben érdemeit méltatni. Csipkay Károly üdvözli a közgyűlést és felolvastatja az elnökség határozati javaslatát, amely szerint a közgyűlés Zsilinszky Mihálynak egyháza érdekében kifejtett buzgó és eredményes működéséért köszönetet szavaz, e határozatát jegyzőkönyvbe iktatja és egy minél számosabb tagból álló deputációval ezt a kerületi felügyelő tudomására juttatja. Ezt a javaslatot a közgyűlés lelekesedéssel fogadta el. A közgyűlés elhatározta ezután, hogy az új kerületi felügyelőválasztásnak határnapjául november 30-át tűzi ki. Azután áttértek a napirendre, amelynek első pontját, Scholtz Gusztáv egyházkerületi püspök jelentését kezdte tárgyalni a közgyűlés.

— **Papp Elek — Karcag szegénye.** Több mint két hónapja már, hogy Papp Elek, a nádudvari kerület országgyűlési képviselőjét gondnokság alá helyezték és az elméjében meggyöngyült aggastván azóta a könyörület szívek kegyelméből kap szállást és ellátást. Duszgazdag rokonsága egészen elhanyagolta, míg most végül Karcag városa, melynek egykor polgármestere volt, vette kezébe a sorsát. Sz. Tóth Kálmán dr. karcagi polgármester kijelentette, hogy a város fog gondoskodni Papp Elekről.

— Ugy gondolom — mondotta a polgármester — hogy vagy elmegyógyintézetben helyezzük el a város költségén, vagy pedig itthon biztosítunk neki tisztességes ellátást, fentartván a jogot arra, hogy Papp Elek esetleges követeléseit behajthassa.

Karcag város hálája érhető is, mert Papp Elek, mint polgármester, igen sokat tett a város érdekében.

— **A vidéki nyomdatulajdonosok gyűlése.** A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége e hó 17-én délelőtt tizenegy órakor tartja meg a városháza közgyűlési termében ezidei gyűlését. Először igazgatóválasztmányi ülés lesz, majd a debreceni kerülethez beosztott nyomdatulajdonosok kerületi alakuló gyűlése. 16-án este a Bikában ismerkedés, 17-én ünnepi ebéd lesz.

— **Lelkészválasztás.** A szomszédos tiszafüredi református egyház lelkészévé Létay Pál Menyhért volt debreceni kiváló segédlelkészt választotta meg.

— **Aviatikusok katasztrófája.** Londonból táviratozzák: Tegnap indult el Fowler aviatikus San-Franciskóból, hogy New Yorkba repüljön a 250.000 koronás díjért. — Fowler Altayban lezuhant és súlyosan megsérült. — Gépe teljesen tönkrement. — Párisból táviratozzák: Chantard tüzerhadnagy tegnap három méter magasságból gépével lezuhant és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához alig van remény.

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

— **A pénzügyintézetek gyűlése.** A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetségének elnöke, Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsos és igazgatója, dr. Berényi Pál ma Szatmárott jártak és a pénzügyintézetek vezetősége által kifejezett óhaj előtt deferálva, az érdekeltekkel folytatott beszélgetés után elhatározták, hogy az október hó 1-ére hirdetett pénzügyintézeti nagygyűlést szeptember hó 27-én délután 4 órára fogják összehívni. Ebben az elhatározásban döntő tényező volt az a körülmény, hogy október hó 2-ára esik az izraeliták hosszunapja, az a legnagyobb ünnep, amelyet megelőző napon, azaz október hó 1-én is akadályozva lennének már a részvételben. Már pedig a pénzügyintézetek vezetői is, a gazdaközönség is sulyt helyez reá, hogy a pénzügyintézetek nagygyűlésén akadály és tartózkodás nélkül vehessenek részt mindazok, akik a gazdasági élet terén szerepet visznek.

— **Az osztrák vasutas sztrájk.** Bécsből táviratozzák: Az osztrák kormány pénzügyminisztere és vasuti minisztere között tegnap délután hosszas tanácskozás volt a vasutasok mozgalma ügyében. A kormány azon igyekszik, hogy a vasutasok jogos kívánságainak teljesítésével elejét vegye a fenyegető sztrájk. A tegnap tanácskozáson konstatálták, hogy ha a vasutasok valamennyi kívánságát teljesítik, akkor évi 30—40 millióval terhelik meg a költségvetést. Miután százezer vasutatról van szó, csupán a lakbér kívánt felemelése 8 millió korona többletet okozna. A kormány hajlandó bizonyos tekintetben engedményeket tenni s azt reméli, hogy a vasutasok beérik kívánságuk egy részének teljesítésével.

— **Forradalmi sztrájk Spanyolországban.** Madridból táviratozzák, hogy Spanyolországban forradalmi sztrájkmozgalom tört ki. Először csak Bilbaoban proklamálták az általános sztrájkot, de már tegnap este a madridi kormány az egész országból pesszimiztikus híreket kapott. Baracaldóban a sztrájkolók összetűztek a csendőrökkel, majd a csendőrségnek segítségére siető katonaságot kövekkel és revolverlövésekkel támadták meg. A katonák egy munkást agyonlőttek, többet pedig súlyosan megsebesítettek. A tegnapi minisztertanácsban a hadügyminiszter jelentést tett a rendelkezésére álló csapatokról és a kormány hivatalos közleményt adott ki, hogy minden eszközzel kész a sztrájkmozgalmak elnyomására. Tegnap négy ezred Bilbaóba indult.

— **Lázadás egy közös gyalogezredben.** Egy prágai szocialista újság tegnap azt jelentette, hogy a 102-ik gyalogezrednek egyik százada, mely a benateki táborban van, felázadt és a katonák agyonlőttek egy századosot és két főhadnagyot. A lázadó katonákat háromszázad lovassággal bekísérték Prágába, ahol lefegyverezték és börtönbe vetették őket. Katonai forrásból ezt a hírt megcáfolják és Prágában sem tudnak arról, hogy oda Benatekből katonákat kísérték volna.

— **Halálozás.** Racsek István, Racsek János tépei földbirtokos most érettségizett fia, rövid pár napi szenvedés után váratlanul elhunyt. Temetése nagy részvét mellett folyt le e hó 11-én délután.

— **A földesi rabbi és az asszonyok haja.** Furcsa háboru tört ki a zsidó hitközség kebelében. Csillag Emánuel rabbi harcot indított a zsidó asszonyok hosszú hajviselete ellen. A templomban számtalanszor kiprédikálta azt az „erkölcstelenséget”, hogy a zsidó asszonyok nem vágatják le a hajukat, azonban a prédikációknak nem volt fogatjuk, mert a földesi zsidó asszonyok ragaszkodnak a hajukhoz. Erre Csillag Emánuel a férjeket fanatizálta, ugyannyira, hogy számosan követelni kezdték feleségeiktől, hogy hajukat levágassák. De az asszonyok nem igen engednek. A rabbinus végre egy utolsó

eszközhöz fordult, hogy az asszonyokat a paróka viseletére rábirja. A hitközséghez indítványt nyújtott be, amely szerint azok a nők, akik hajukat nem vágatják le és parókát nem viselnek, a templomból kizáratnak. Valóságos forrongás tört ki erre a hitközségben, amely tegnapra közgyűlést hívott össze. A közgyűlésre felvonultak az asszonyok is és követelték, hogy az indítványt ne fogadják el. Oriási botrányok voltak a közgyűlésen, azonban határozni nem tudtak. A földesi zsidóasszonyok azt hangoztatják, hogy ha a rabbi indítványát a hitközség elfogadja, elválnak férjeiktől, de legszebb ékességeiket, a bogárfekete hajukat nem vágatják le.

— **Aranylánc és óratolvaj az italmérésben.** Markbreit Simon földesi lakos panaszt tett a tetétleni csendőrségnél, hogy vasárnap délelőtt az italmérő helyiségében az italmérési asztalon felejtett 120 koronát érő aranyláncát, 40 korona értékű duplafedélű tulaezüst zsebórájával egvütt, az ott levő közönség közül valaki ellopta. A nyomozást a csendőrség ismeretlen tettes ellen megindította. A károsult azt, aki nyomra vezet, az ellopott tárgyak megkerülése esetén 40 korona jutalomban részesíti. A lánc 3 centiméternyi hosszúságú lapos szemekből kerek szemű karikákkal összefoglalva, közepén gomblyukba akasztható rudacskaikkal, az óra ismertető jele egy arany korona az egyik fedelén.

— **Ijúsági választások.** Ma folyt le a kegyestanítórendi főgimnázium „Révai” önképzőkörre választmányi ülése a következő eredménnyel: elnök Kovássy Miklós 8. o. t., főjegyző Hegedüs Endre 8. o. t., pénztáros Dobos Béla 8. o. t., aljegyző Tóth János 7. o. t., ellenőr Uhlarik Béla 7. o. t. A választás Bárdosi Ferenc vezető tanár éljenzésével ért véget.

— **A háborgó Etna.** Római távirat jelenti: Az Etna tizennégy új kráteréből állandóan ömlik a hamu. Két új kráterből láva tör elő és a lávafolyam, mely 500 méter széles és 14 méter mély, már az Etna körvasut közelében van.

— **Parti-árak az összes divatcikkekben állandóan nagy választékban Györfly testvéreknél, Piac-u. 30.**

— **Elegáns nyakkendők 1 K-tól 4 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.**

— **Bancsi Mária és Nagy József angol és francia női divatterme Debrecen, Kossuth-utca 50. sz.**

„Henneberg-selyem” csakis ezt vegyen fekete, fehér és színes K 1.35-től méterenként blonsok és felöltőkre. Bérmentve és már elvámolván a hához szállítjuk. Gazdag mintaválasztékkölkülnk. — Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité 120 lap 20 fillér

70 „ 12 „
1 doboz (100) hüvely 70 „

Védjegy.

Bárki feladja címét egy levelezőlapon

Halász Ferencnek, Budapest,

VII., Nefelejts-utca 4.

kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomatlanok, de **minden lapocskában**

benne van a védjegy és a gyáros alá-

írása „MODIANO” viznyomással.

Kapható mindenütt.

— **A Magyar Király kávéházban** Bercsényi Ferike budapesti hegedűművész vezetése alatt álló symphonikus nőzenekar még csak néhány napig hangversenyezik. — Karmester Berson Leó.

— **Modern fallképekben** állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

— **Leánykabátok, gallérok, leány ruhá-** aliak nagy választékban **Halmágyi Sámuelnél.**

— **Bérmálási imakönyvek,** római katolikusok számára a legközelebb megtartandó bérmálás alkalmából óriási választékban kaphatók **Hegedüs és Sándor** könyv és papírkereskedésében Debrecenben Kossuth-u.

— **Ne hanyagolja el sérvét!** A legtekintesebb sérvkötők, haskötők, betegápolási cikkek **Schön Sándor** keztyű, kötszer és orvosi műszertárában kaphatók. Debrecen, Piac-u. 12. November 1-étől Piac-utca 26. sz. ház előtti barakban a főtözsde mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és francia**

női divat termemet

Piac-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

Katz Róza, Piac-u. 56.

Tanuló leányok felvételnek.

Olcsó kamat mellett 5 esetleg 10 évi

visszafizetésre kölcsönöked ad, valamint **kereskedői követeléseket** leszámítol a

Debreczeni Takarékszövetkezet
Csapó-u. 19. szám. (Knoll-ház.)

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvei József.**

Hogy a lányt más gondolatokba terelje, azt ajánlotta, jöjjen vele és nézze meg akeleti galleriákat. — Ulusia ebbe szívesen beleegyezett.

— Találkozhatunk katonákkal — mondta — de nem valószínű.

— És ez baj volna?

— Nem. A nép már kezd engem józanul megítélni és mire te elmegy tőlünk, már nem lesznek katonák Rabkában. — De óvakodj azoktól, akik azt tanácsolják, hogy térj vissza ide.

— Tehát a nép azt kívánja, hogy Rudolf gróf legyen az uruk?

— A népnek nincs joga urát megválasztani. Ő fog itt uralkodni, amíg úgy van rendelve — de a törvények szerint. Neked gyönyörű házad lesz Bécsben és kelletlenül fogsz ránk visszagondolni, ha gondolsz ránk majd egyáltalán.

— De Jura!

— Ez már az emberi gyengeség dolga. — Még gyermek vagy és az élet előtted. Inkább éld le a napvilágon, mint ilyen sötét helyen.

— Hogy mondhatsz ilyet?

— Nincs igazam?

— Megérdemlem, hogy hálátlannak tarts.
Nem akart meghallgatni semmiféle ellen-
vetést. Előre ment és mutatta az utat a fekete
gallériák felé. Csavarodó, majd cikk-cakkos
utakon, csigalépcsőkön haladtak lefelé az alsó
világba, ahol olyan számos évig élt. Ez a ki-
sérteties labirintus volt a hazája. Megmutatta
neki azokat a barlangokat, ahol emberi csont-
ok hevertek elszórva, hogy tanúságot terve-
nek a régi idők embertelenségeiről, rémes tra-
gédiáiról; az áruló barlangokon vezette kereszt-
ül, amelyekbe itt-ott elért volna egy hatal-
mas székesegyház.

(Folyt. köv.)

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre
a legmegbízhatóbb elsőrangú gyarak-
ból, szabadalmazott

jégszekrényeket,

önműködő fagylaltgépeket, legjobb mi-
nőségű szódavíz készülékeket. Tükrö-
zött kerti golyókat, Sodrony borítékot
és szabadalmazott legjobb befűző üve-
geket, a legnagyobb választékban és
legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási s
diszárak nagykereskedése
Debreczen, Placz-u. 57-ik szám.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Építkezésekhez nagyon alkalmas

Szamosmenti folyamhomok 24 koro-
nával 100 mázsánként waggonba rakva
ab Szatmár, kapható

Winkler Lipótnál

Szatmár, Istvántör 14.

Csemege szőlő

és különféle friss gyümölcsök előnyös
árban kaphatók

Fried D. Lajos

fűszer és csemege kereskedésében
Piacz-utca 72. Telefona 740.

4-5 szobás

kényelmes lakást
keresek.

Czim **Budahazy**, Arany János-u.
39. emelet.

Nagyságos asszonyom! Szives tudomá-
sára hozom, hogy Péterfia u. 45. sz. alatt
gyermek-ruha salont

nyitottam. A leány- és fiu-ruhák modern elő-
állítását Budapesten és Bécsben hosszú mű-
ködési gyakorlattal sajátítottam el, miért is a
legfokozottabb igényeknek is képes vagyok
megfelelni. — Szives megbízását örömmel
vá vá, vagyok teljes tisztelettel

S. Rosenberg Ida, Péterfia-u. 45.

Naponta frissen szedett

csemege szállított

állandóan raktáron tart

Marx János, Csapó-u. 18

Püspökladány határában, a deb-
reczeni vasutnál, megálló hely mellett
körülbelül 16. kat. hold őseréjű

prima föld épületekkel

eladó.

Felvilágosítást nyújt **Dr. Kéry**
Lajos ügyvéd irodája.

Meghívó.

A DEBRECZENI AGRÁRBANK SZÖVETKEZET
II. évi rendes közgyűlését

1911. szeptember 28-án d. u. 4 órakor fogja Debreczenben, saját helyiségében (Piacz-u. 79) megtartatni, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítőik választása.
 2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság által az 1910-11 évi üzletévre vonatkozó zárszámadások és jelentések beterjesztése, ezzel kapcsolatban indítvány az 1910-11. évi mérleg helybenhagyása, a nyereség felosztása és az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
 3. Igazgatósági tagok és egy felügyelő-bizottsági tag választása.
 4. A közgyűlést 8 nappal megelőzőleg az igazgatósághoz netán beadott indítványok tárgyalása.
- Az igazgatóság évi jelentése és a mérleg a közgyűlést megelőző 8 napon át a hivatalos órák alatt az intézetben megtekinthetők.
Kelt Debreczenben, 1911. szeptember 12-én.

A Debreczeni Agrárbank Szövetkezet Igazgatósága.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

Pénztár:				I. évtársulati üzletrészek			30618.—
Kézpénzkészlet	8914.55			II. " " "			12451.—
Gírószámla O. M. Bank	2596.41			III. " " "			5026.—
M. Kir. Postatakarékpénztár	694.15	12205.11		Biztosítási			2672.—
Váltók	510046.—			Részjegyek			54300.—
Kötelezvények	3252.—	513298.—		Takarékbetétek			74425.50
Értékpapírok			3257.80	Viszleszámított váltók			317756.—
Könyvek és nyomtatványok leírás után	2400.—			Polyószámok			16405.61
Felszerelések	3500.—			III. évtársulati Beiratási díjak			565.—
Alapítási költség	900.—	6800.—		Biztosítási heti díjak			232.86
Átmeneti tétel		100.—		I. évtársulati üzletrészek haszoneredménye			535.37
				Felnemvett Részjegyzőszalék			150.80
				Átmeneti kamatok egyenlege			2497.—
				Tartalékalap			4200.—
				Eredmény			13825.77
							535660.91
			535660.91				

KIADÁSOK.

Eredmény-számla.

BEVÉTELEK.

Tiszti fizetések és lakbér	7610.—			II. évi beiratási díjak, átírási, felszólítási és mulasztási illetékek			1374.40
Üzleti költségek	2948.84			"Universale" Általános Népbiztosító Társaság jutalékai			2214.72
Házbér	1200.—	11758.84		Triesti Általános Biztosító Társulat jutalékai és egyéb jöve- delmek			18686.06
Viszleszámított váltók kamatai	11303.98			Váltók, kötelezvények és értékpapírok kamatai			18731.86
Takarékbetétek kamatai	1076.27						
Folyókamatok	149.48						
Tartalékalap kamata	200.—	12729.73					
Adók, különféle illetékek, kifizetett díjak			1398.30				
Leírások:							
Könyvek, nyomtatványok és felszerelésekből			1294.40				
Mérleg			13825.77				
			41007.04				41007.04

Debreczen, 1911. június 30-án.

Dr. Polgár Dániel, ügyész.

Kovács László, igazgató.

Balogh Ferenc, cégv. főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Bartha Mihály,
Losonczy János,

Bordács Gyula,
Némethi József,

Czira Endre,
Osztrogonácz János,

Gáll Elek,
Dr. Szell Kálmán,

Hay Miksa,
A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Király István,
Szendró Sándor,

Kovács János,
Gerő Dániel,

Baksay György,

Lőrincz Ignácz,

Nagy Béla, elnök.

Radó Sámuel,

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Fűszernagykereskedésben egy utazó ki helybeli piacon ösmeretséggel bir, valamint a vidéken jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Házmester fizetéssel felvétetik Iskola-utca 8. alatt.

Egy, esetleg két fűszeres segéd azonnal felvétetik, ugyanott egy tanuló felvétetik Darvas, Teleki-utca.

Adás-vétel

Pormentesítő olaj teljesen szagtalan minőségű, üzletek és irodák részére kapható Deutschnál, fűszer üzlet.

Öszerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szönyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsapaprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Figyelem hölgyeim! Megnyit az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ezen két héten egy pár ezer seiyem, bársony, szövet és batist blouzek kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel cipő
árufüzében
TELEFON
501
Jótnál Debreczen!
Piacz-u. 49. postával szemben.

Cserege szállított szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szállítókiv. tele. Telefon 294.

Korcsok megvételre 100—200 mázsa sasza szállított. Darvas, szállítókiv. tele.

Eladó ház melyen kitűnő menetelű korcsma van és jó forgalmu fűszerüzlet. Értekezhetni lehet Darvas fűszerüzletében Teleky-utca sarok.

Bérma imakönyvek, gyönyörű kötésben le szállított áron kaphatók Harmathy nál, Fűvészkert-u. 14.

A Booskay kertben 7 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

A 25 koronás férfi és női schevró czipőket már nem 7 forintért árulom, hanem csak 9 koronáért. Kertész, Sas-utca.

Szőlőprések, saját gyártmányu, olcsón kaphatók Fai Bertalan Mester-utcai Vasöntődjében.

Jóharban levő lámpa olcsón eladó. Piacz 42. sz. alatt, hátul az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Lakás.

Két szoba, konyha október 1-re kerestetik. Cim a kiadóban.

Különbö.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Legszobben tisztit, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Welsz Ferencz épület és mű-butor asztalos József-kr.-h.-u. 60. Készit minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsörendű kivitelben, mérsékelt árban.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon házban hol eddig is volt Piacz u. cza 44. sz. Dr. Ujtalussy-haz udvari helyiségeibe helyeztem be, hol is óriást választékot tartok mi dentéle styü asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyiségűi kelegyek azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvényiársaság Ispotály lapon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bőviti ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezte után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és több szörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek mindegyike cégünk czimkéjével van ellátva.

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltbb gyári áráért.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piacz u. 73 sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékkönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Uj üzlet!

Megnyit Stark Sándor

csipke, szalag, rövidáru, fehörnemü, szabókellökek üzlete

Piacz-utoza 7. szám, a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel Gyermek ruhákban és az összes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-utoza 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Iskolás fiuk és leányok részére

intézeti fehörnemüek

zsobkendők, matrácok, paplanok, flanel takarók, esőernyök

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán szükségletünket

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445. Telefon 445.

Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Evi kötésre előnyös ajánlat.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 3.

Javitások, átalakitások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek gyermek ruha különlegességek minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet.

Pelüche, posztó és szövet leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, utolsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmü, rövid, bélés áruk. Szabó kellékek nagy választékban. Zsinór, öv, minden színben 2 kor. Saját készítésü cloth paplanok kor. 7.50-tól. Eredeti francia reform füzök. Női autuka és fekete ernyök. Intézeti leány és fiu fehörnemüek minden nagyságban. — Gyermek ruhák méret szerint 48 óra alatt készittetnek.

Royal szállodával szemben. Piacz-u. 86.

Egy ügyes fiu tanulónak felvételtik.